Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professiona Learning of School Leaders and Teachers

Cultúr Scoile Ionchuimsitheach a Chothú i mBunscoileanna

CC BY NC

Fáilte agus Daoine a Chur in Aithne

Le linn an tseisiúin seo déanfaimid machnamh ar gach foghlaimeoir a chuimsiú trí:

- obair dhearfach na scoile a roinnt agus aitheantas a thabhairt di
- úinéireacht roinnte ar chultúr muintearais a chur chun cinn
- machnamh a dhéanamh ar chúinsí lasmuigh dár gcomhthéacs scoile, lena n-áirítear claontacht intuigthe a mbíonn tionchar acu ar bhraistint mhuintearais an fhoghlaimeora

Ag do bhord, cuir tú féin in aithne agus mínigh do chomhthéacs scoile

Ár nIonchais Roinnte don Lá Inniu

Oide

Timpeallacht tacaíochta:
Fianaise ar dhea-chleachtas a roinnt, ag tabhairt aitheantais d'éagsúlacht chomhthéacsanna agus eispéireas na scoile

Réamhghníomhacht agus Dearfacht:
Na féidearthachtaí atá ag scoileanna torthaí agus eispéiris fheabhsaithe a chur chun cinn d'fhoghlaimeoirí a dhearbhú

Rannpháirteachas Comhionann a Chur Chun Cinn:
Rannpháirteachas a spreagadh, ceisteanna a chur agus spás sábháilte, measúil agus rúnda a chruthú

Dírithe:
Timpeallacht dhearfach foghlama a choinneáil, dírithe ar chothromas, comhionannas agus muintearas a chothú d'fhoghlaimeoirí

Léargas ar an Seimineár

Oide

Seisiún 1	Tuiscint ar Ionchuimsiú
Tae/Caife 11:00	
Seisiún 2	Braistint Mhuintearais a chur chun cinn do gach Foghlaimeoir Cuir Chuige Oideolaíocha Ionchuimsitheacha
Lón 1:00pm	
Seisiún 3	Caidrimh agus Comhpháirtíochtaí a Thógáil Cur Chuige Scoile Uile agus Lucht Ceannaireachta ar Scoil Ionchuimsitheach

Acmhainní agus Tacaíochtaí Seimineáir

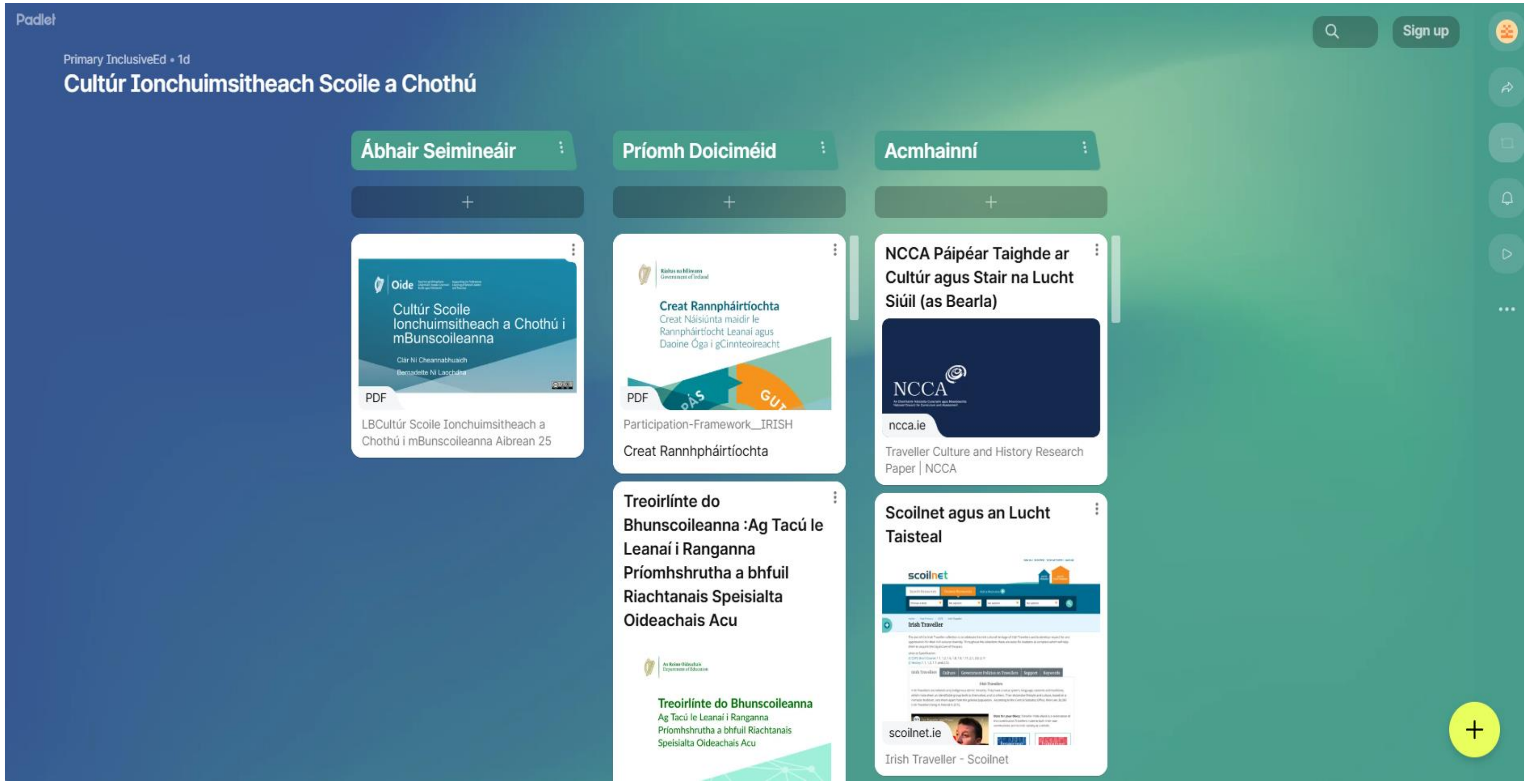

https://tinyurl.com/Ionchuimsitheach

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 1

Tuiscint ar Ionchuimsiú

cc BY NC

Seisiún 1

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh na rannpháirtithe tar éis tús a chur leis an méid seo a leanas a dhéanamh:

- a dtuiscint ar Chultúr Scoile Ionchuimsitheach a fhorbairt
- machnamh a dhéanamh ar Ionchuimsitheacht a gCultúir Scoile féin

Tuiscint ar Ionchuimsitheacht a fhorbairt

Oide

Cad iad na focail nó na frásaí a ritheann leat nuair a smaoiníonn tú ar an bhfocal ionchuimsiú i gcomhthéacs scoileanna?

I dTreo Comhthuiscint ar Ionchuimsiú

Ag obair i ngrúpaí de 4:

1. Roghnaíonn gach duine ráiteas ionchuimsithe difriúil ó lár an bhoird.

2. Ar do chuid den mhata boird, breac síos na focail shuntasacha i ndáil le do shainmhíniú/tagairt.

3. I lár an mhata boird, déan na frásaí/focail/smaointe coitianta a thaifeadadh chun tuiscint chomhroinnte ar ionchuimsiú do ghrúpaí a aontú

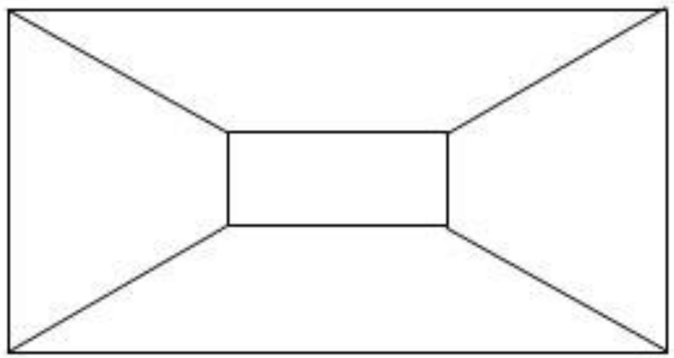

Éagsúlacht

Baineann éagsúlacht leis na bealaí go léir ina bhfuil difríocht idir daoine, agus an chaoi a gcaitheann siad a saol mar dhaoine aonair, laistigh de ghrúpaí, agus mar chuid de ghrúpa sóisialta níos leithne: mar shampla, is féidir duine a rangú, nó iad féin a rangú, de réir a n-aicme shóisialta, inscne, míchumais/cumais, mar eisimirceach Éireannach a tháinig ar ais, stádas teaghlaigh, mar uchtaí idir tíortha, nó ó struchtúr teaghlaigh difriúil, lena n-áirítear cúram altrama. Is féidir breathnú orthu – nó is féidir leo breathnú orthu féin– mar chuid de ghrúpa mionlaigh, de ghrúpa eitneach mionlaigh nó mar chuid den ghrúpa tromlaigh/ceannasach.

Cairt Éagsúlachta, Chomhionannais agus Ionchuimsithe don Chúram agus don Oideachas Luathóige.
(An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige, 2016, lch. vi)

Cén fáth ar gá dúinn machnamh a dhéanamh ar éagsúlacht i gcomhthéacs scoileanna?

Cad iad na deiseanna atá ann do GACH foghlaimeoir nuair a chuireann scoileanna luach ar an éagsúlacht?

Aidhmeanna an Oideachais

Luaitear in Airteagal 29 de UNCRC go bhfuil an méid a leanas ar cheann d'aidhmeanna an oideachais:

"An leanbh a ullmhú do shaol freagrachta i sochaí ina bhfuil saoirse, i spiorad na tuisceana, na síochána, na caoinfhulaingthe, an chomhionannais idir fir agus mná, agus an cairdeas idir gach cineál dreama agus grúpa eitneach, náisiúnta agus creidimh agus daoine de bhunadh dúchasaigh."

Neamhionannas, Comhionannas, Cothromas agus Ceartas

Neamhionannas
Níl an rochtain céanna ag gach duine ar na deiseanna céanna

Comhionannas
Na hacmhainní céanna ag gach duine

Cothromas
Acmhainní agus deiseanna ar leith do riachtanais éagsúla

Ceartas
An córas a dheisiú trí rochtain a chur ar fáil ar acmhainní agus deiseanna do gach duine

Neamhionannas, Comhionannas, Cothromas agus Ceartas

Oide

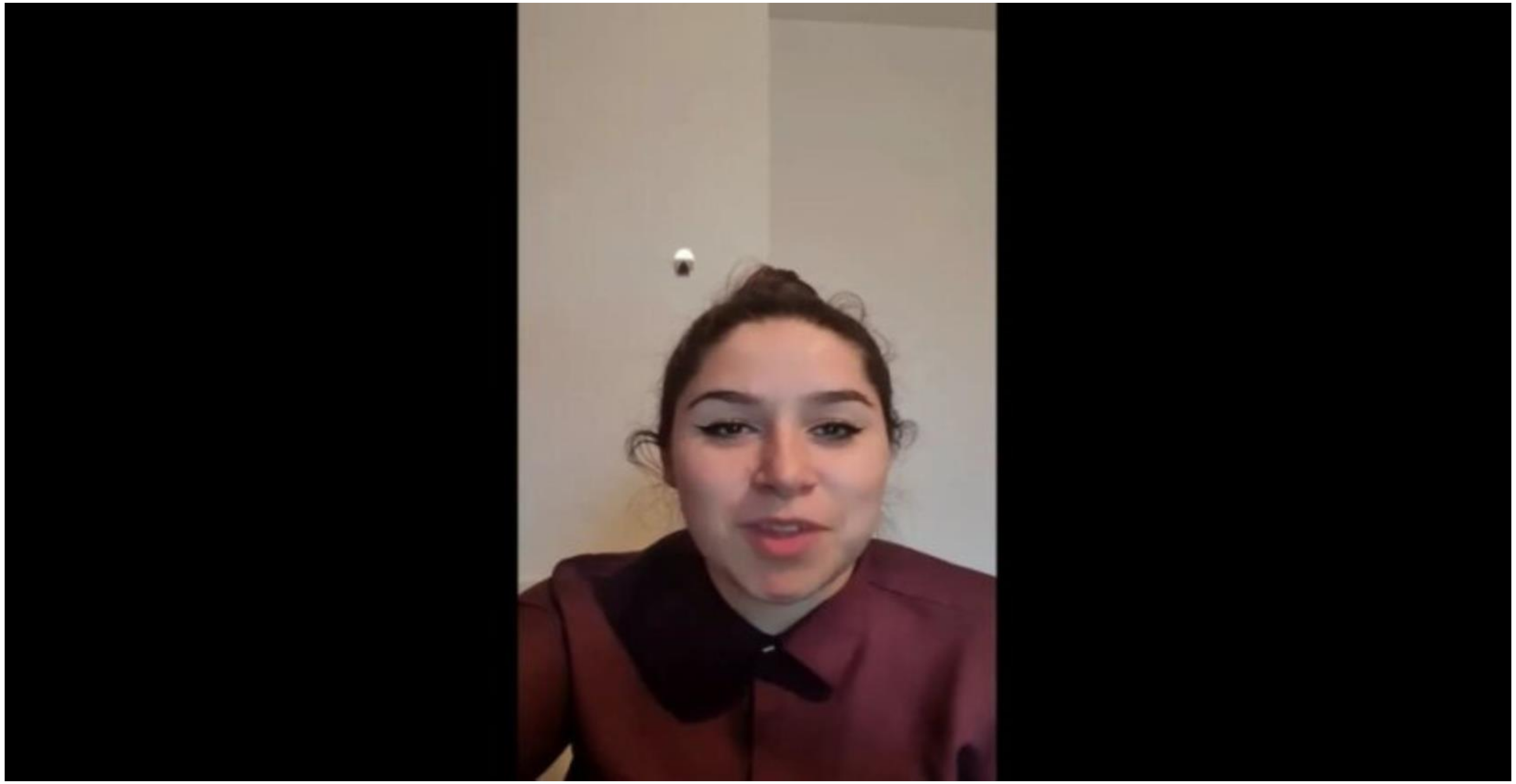

Ionchuimsiú i gCleachtas

Oide

Cén chuma ba chóir a bheith ar ionchuimsiú fiúntach i scoileanna?

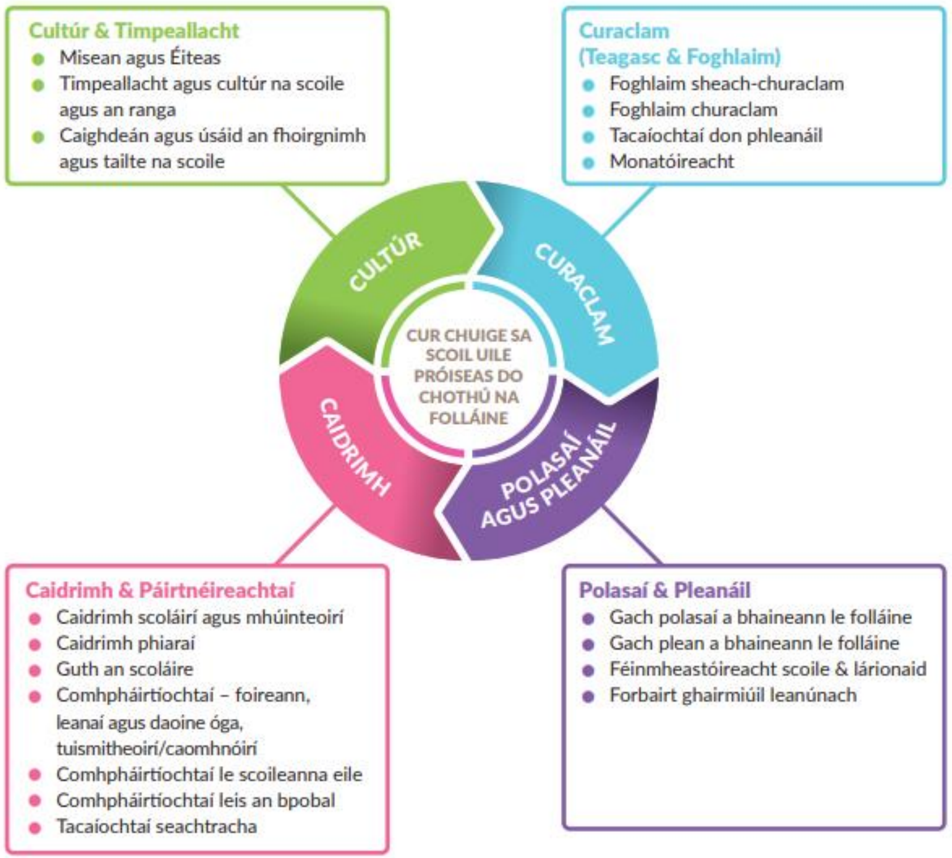

D'úsáid Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht

Oide

Trí chultúr agus timpeallacht dhearfach ionchuimsitheach scoile a chruthú, cuirtear spás ar fáil ina mbíonn braistint mhuintearais ag leanaí, daoine óga agus baill foirne agus ina mbraitheann siad sábháilte, nasctha agus tacaithe.

Soláthraíonn curaclam ionchuimsitheach agus tacúil dár leanaí agus dár ndaoine óga, le hoiliúint agus forbairt d'fhoireann uile na scoile, soláthraíonn sé tacaíocht agus deiseanna comhsheasmhacha d'fhoghlaim ionchuimsitheach agus do chomhbhá a ghiniúint.

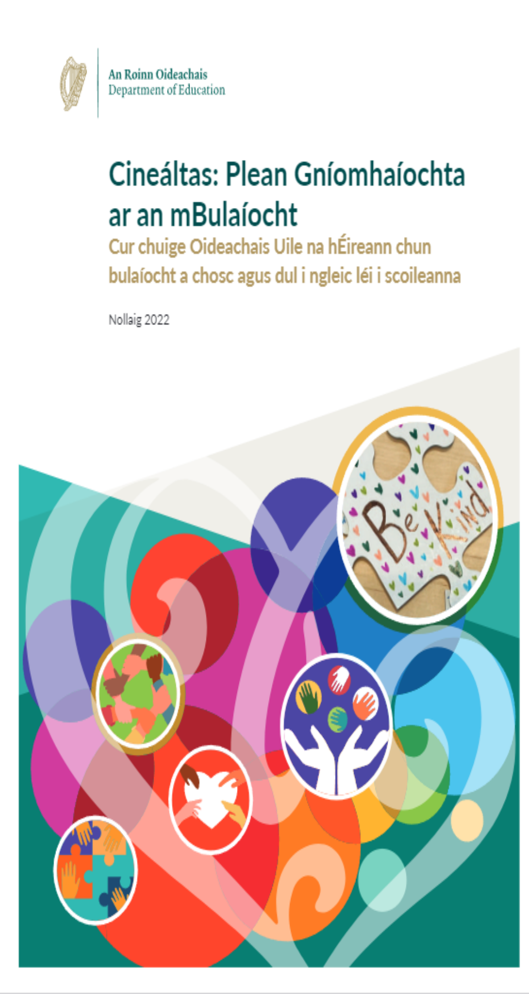
An Roinn Oideachais
Department of Education

Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht
Cur chuige Oideachais Uile na hÉireann chun bulaíocht a chosc agus dul i ngleic léi i scoileanna

Nollaig 2022

Trí fhorbairt na gcaidreamh agus na gcomhpháirtíochtaí idir leanaí agus daoine óga, a dteaghlaigh agus pobal na scoile a chur chun cinn, cuirtear lenár líonraí agus lenár dtuiscint ar eispéiris daoine eile i sochaí na hÉireann.

Beartais agus pleanáil oiriúnaitheach agus fhreagrúil ina bhfuil leanaí agus daoine óga, a dteaghlaigh, a gcomhpháirtithe oideachais agus a bpríomhpháirtithe leasmhara ina rannpháirtithe gníomhacha ag obair i gcomhar leis an Rialtas, ina dtugtar aitheantas agus ina saibhrítear an ról atá againn go léir maidir le bulaíocht a chosc i scoileanna na hÉireann.

Machnamh ar Ionchuimsiú

Cad atá á dhéanamh againn mar scoil iomlán?

Cad atá á dhéanamh agam i mo sheomra ranga?

Príomhtheachtaireachtaí

Tá meas ag cultúir scoile ionchuimsitheacha ar fhoghlaimeoirí mar dhaoine aonair agus spreagann siad iad le barr a gcumais a bhaint amach.

Cuireann pobail scoile ilchineálacha deiseanna chun cinn do gach foghlaimeoir chun scileanna a fhorbairt atá riachtanach chun páirt ghníomhach a bheith acu sa sochaí.

Bíonn tionchar ag cultúr na scoile, caidrimh, comhpháirtíochtaí, beartas, pleanáil agus curaclam ar bhraistint mhuintearais na bhfoghlaimeoirí.

Is éard atá i gceist le cultúr ionchuimsitheachta a chothú ná comhoibriú agus comhpháirtíocht le baill foirne, foghlaimeoirí, tuismitheoirí, agus gníomhaireachtaí seachtracha.

Sos Tae/Caife

Oide

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 2

Oideachas Ionchuimsitheach:

Braistint Mhuintearais a chur chun cinn do gach Foghlaimeoir agus Cleachtais Oideolaíochta Ionchuimsitheacha

CC BY NC

Seisiún 2

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh na rannpháirtithe tar éis tús a chur leis an méid seo a leanas a dhéanamh:

- tionchar féiniúlacht agus muintearas an fhoghlaimeora ar an bpróiseas teagaisc, foghlama agus measúnaithe i scoileanna a fhiosrú.
- machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a gcuireann cuir chuige oideolaíocha ionchuimsitheacha le braistint mhuintearais foghlaimeora ar scoil

Muintearas a Thuiscint

"a mhéid a bhraitheann daltaí go pearsanta go bhfuil glacadh leo, go bhfuil meas orthu, go bhfuil siad mar chuid de phobal na scoile, agus go dtacaíonn daoine eile leo i dtimpeallacht shóisialta na scoile"

Goodenow (1993)

Smaoinigh ar am a raibh braisint láidir muintearas agat

Cad iad na cúinsí a chuireann le do bhraistint mhuintearais?

Muintearas a Thuiscint

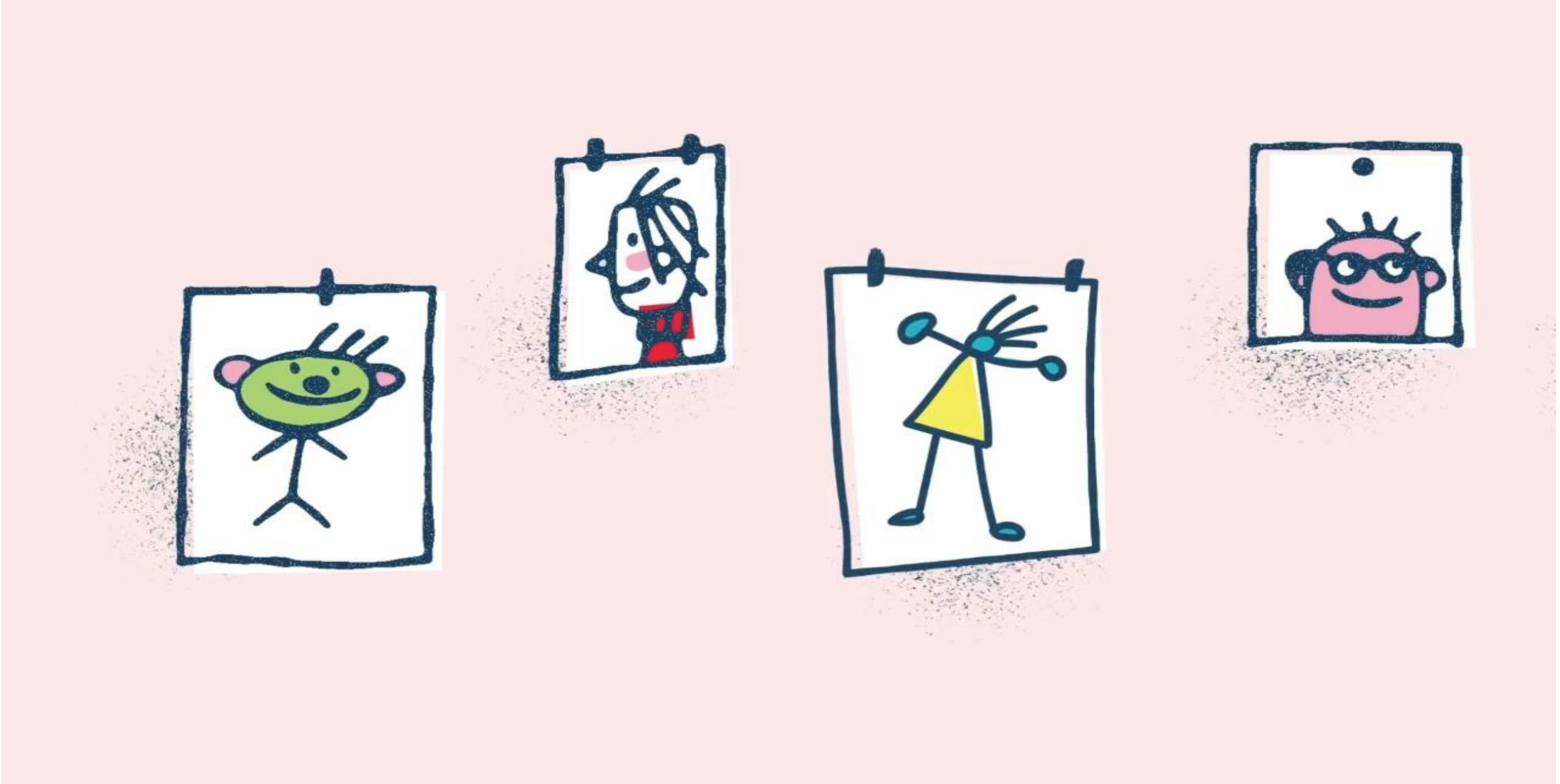

Children's School Lives

Children in primary schools most often feel happy, feel good about themselves, feel cared for, and feel safe.

Boys more than girls tend to experience a stronger sense of social belonging in school, evident in making friends more easily, feeling like they belong and less inclined to be left out of things

CHILDREN'S SCHOOL LIVES
National longitudinal cohort study of primary schooling in Ireland

Friendships as a key source of happiness and support in school but also a source of stress; a quarter of older children reported being a victim of bullying at least once.

Children of non-immigrant background are more likely to report higher levels of belonging than immigrant peers.

Smaoinigh agus Pléigh

- I mbeirteanna nó i dtriúir, pléigh ceann de na graif ar an mbord

- Pléigh an chaoi a mbíonn baint ag grúpaí éagsúla daltaí sa taighde seo le muintearas

Muintearas/Inscine

Cohort B, 6th Class

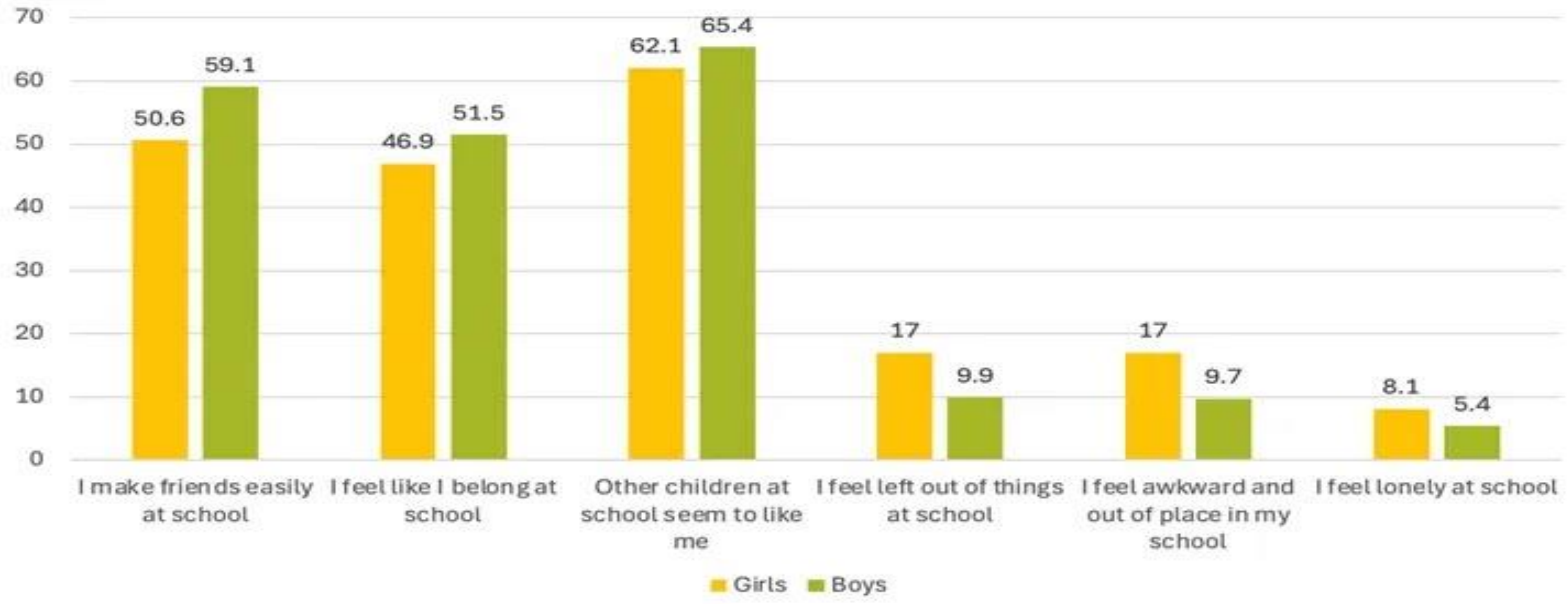

CSL CHILDREN'S SCHOOL LIVES National longitudinal cohort study of primary schooling in Ireland

Muintearas/Eitneachas

Cohort B, 6th Class

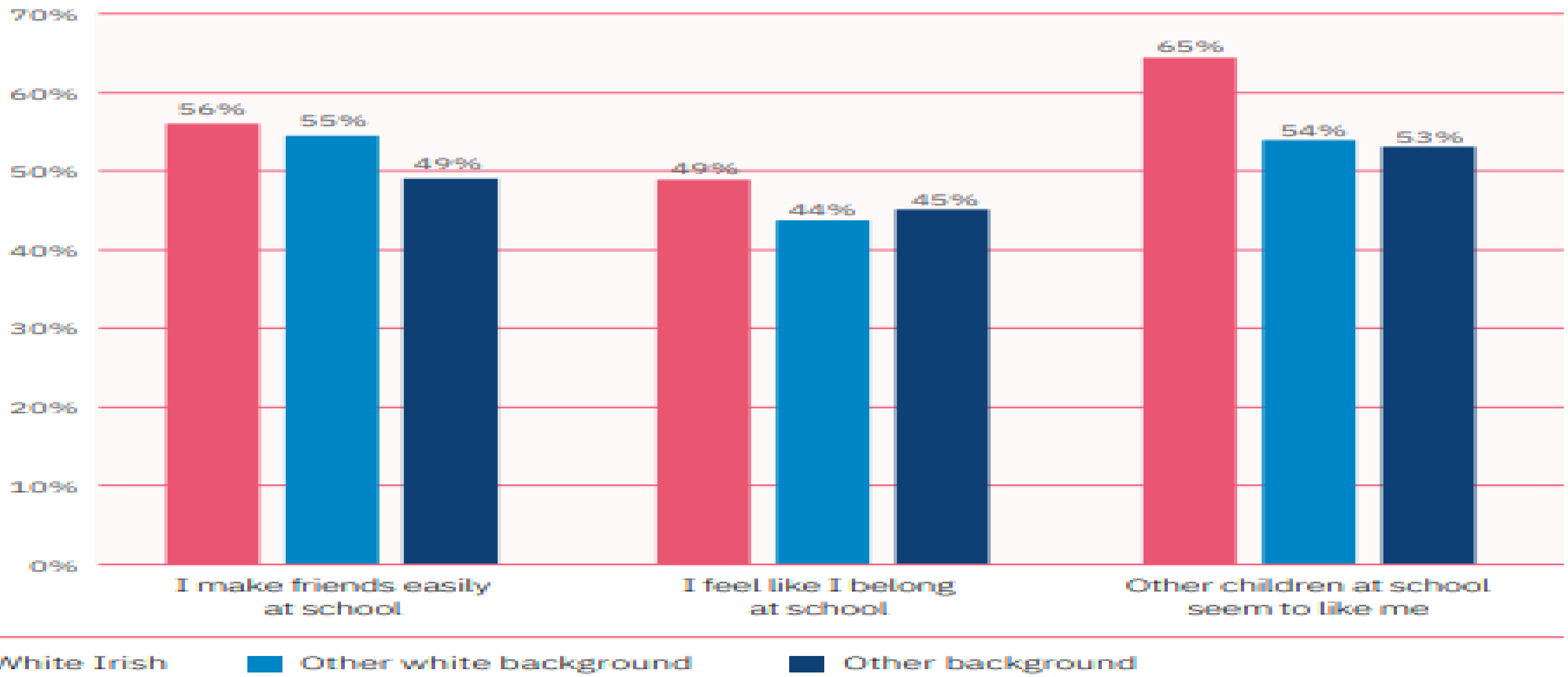

Muintearas/Eitneachas

Cohort B, 6th Class

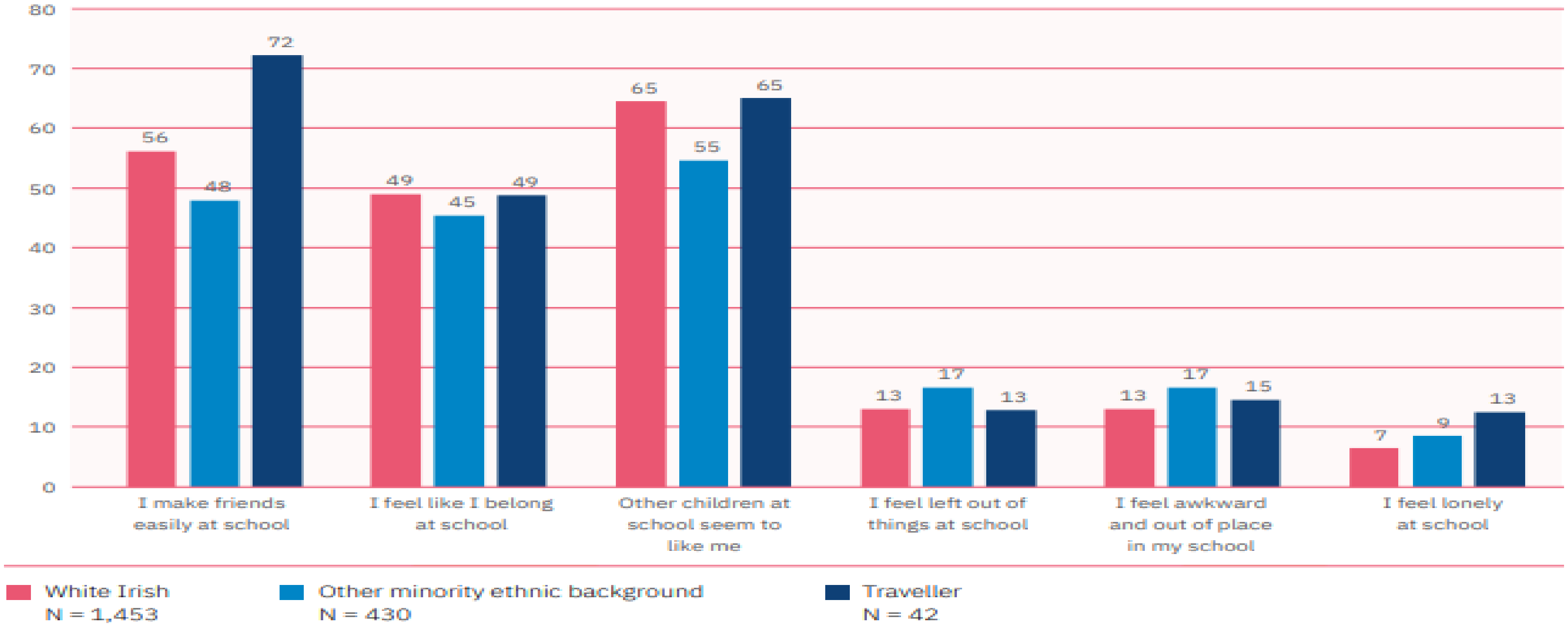

CHILDREN'S SCHOOL LIVES
National longitudinal cohort study of primary schooling in Ireland

Muintearas

Cén tionchar a bhíonn ag braistint mhuintearais foghlaimeora ar a gcumas tabhairt faoi shaol na scoile?

Braistint Mhuintearais an Fhoghlaimeora

Bíonn na ráitis a leanas ábhartha d'fhoghlaimeoirí a thuairiscíonn braistint láidir mhuintearais agus iad ar scoil:

- scóir léitheoireachta níos fearr
- is mó seans go gcuirfidh siad oideachas dara leibhéal i gcrích
- is mó seans go rachaidh siad ar aghaidh go hoideachas tríú leibhéal
- tinreamh níos fearr
- léiríonn siad spreagadh acadúil, féinmheas agus gnóthachtáil níos airde
- is lú seans go dtabharfaidh siad faoi iompraíochtaí baolacha nó frithshóisialta
- is lú seans go mbeidh siad míshásta lena saolta

ECFE (2020)

Tacaíocht do Scoileanna

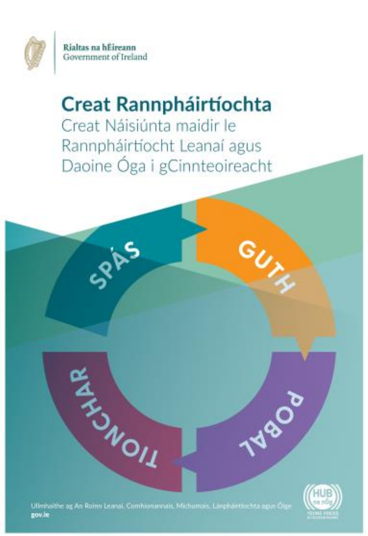

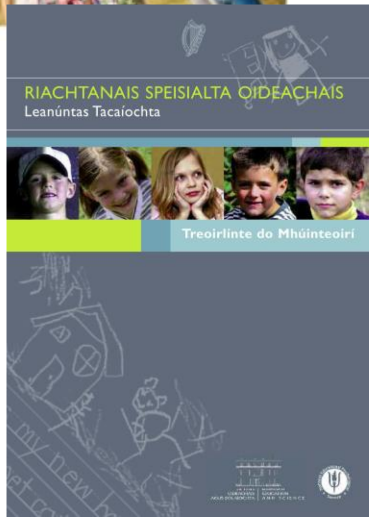

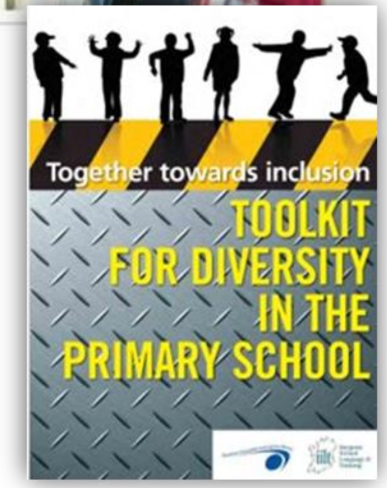

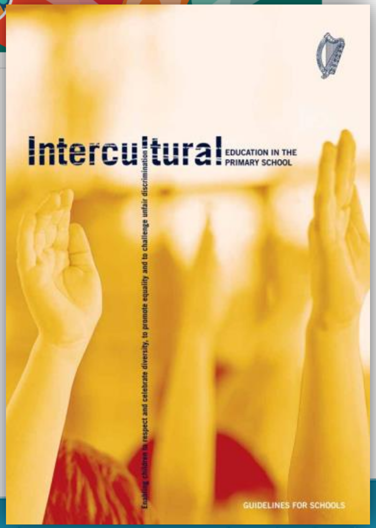

Timpeallacht agus Cultúr Foghlama Ionchuimsitheach a Chothú

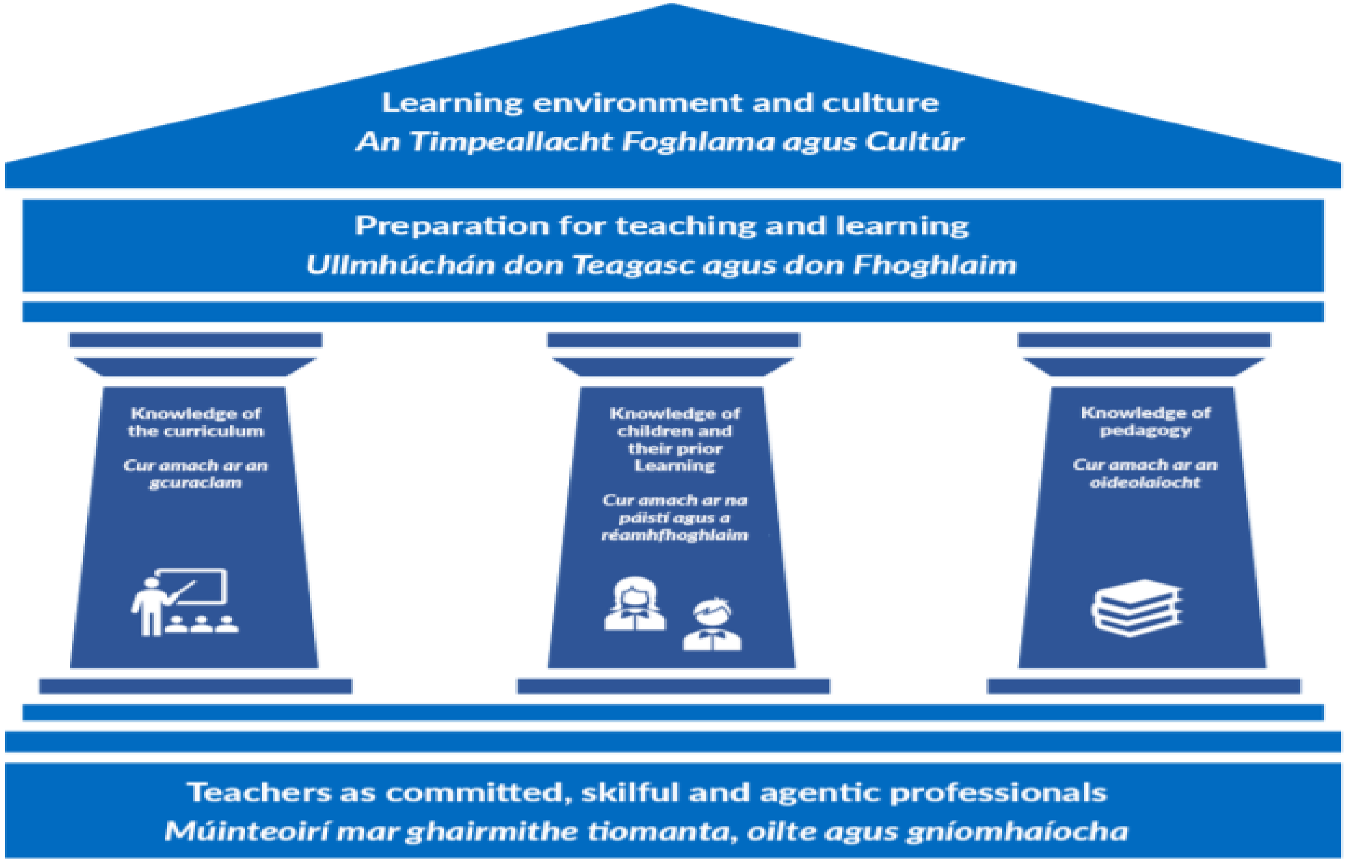

Curaclam agus Ionchuimsiú Prionsabail an Churaclaim

Wellbeing and relationships

Students' experiences in school, in other educational settings and in the wider society contribute directly to their overall wellbeing and to their holistic development. Students' experiences throughout senior cycle are supported in the

Inclusive education and diversity

The educational experience in senior cycle is inclusive of every student, valuing and respecting diversity and the contribution each student can make. Every student has enjoyable experiences in and meaningful outcomes from senior cycle education

Challenge, engagement and creativity

Students experience a challenging, engaging and high-quality education, with opportunities for new and deep learning and for critical, creative and innovative thinking.

Learning to learn, learning for life

Students develop greater independence in, and understanding of, how they learn; deepen their capacity to meet the challenges of life within and beyond school; and have second-chance opportunities for learning and assessment.

Choice and flexibility

Senior cycle facilitates broad learning and increased specialisation. It provides flexibility and coherence for students as they combine learning in a variety of ways, navigate their personal pathway through senior cycle, and pursue diverse futures.

Continuity and transitions

Students build on their learning to date and are supported as they develop and pursue their chosen pathways, and as they transition to adult life.

Participation and citizenship

Students participate in schools, communities and society, exercising their rights and responsibilities as local, national and global citizens in ethical and sustainable ways.

Learning environments and partnerships

Partnerships and collaboration across schools, with families, communities, and with other learning environments, including online, enrich and extend student learning and expand the possibilities open to them.

Treoirphrionsabail do Shraith Shinsearach Athfhorbartha

Ionchuimsiú agus Eolas ar an bhFoghlaimeoir

Oide

“Áirítear le heolas ar na páistí na páistí mar fhoghlaimeoirí agus na páistí mar bhaill de theaghlach agus de phobal araon, agus is féidir a neartú trí bhreathnóireacht, trí bhailiú eolais agus trí mheasúnú.”

Treoir maidir le hUllmhúchán i gcomhair Teagaisc agus Foghlama lch.8

Cé uathu a mbailímid eolas?

Conas a bhailímid an t-eolas seo?

Cleachtais Oideolaíochta Ionchuimsitheacha

'Díríonn ar a bhfuil ar fáil do chách a leathnú seachas rud éigin breise a chur ar fáil do roinnt daoine'

Florian and Black-Hawkins, (2011)

Samplaí de chleachtais oideolaíochta ionchuimsitheacha a roinnt agus a thaifeadadh.

Cleachtais Oideolaíochta Ionchuimsitheacha

Oide

- Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim (UDL)
- Teagasc Difreálach
- Teagasc Foirne
- Foghlaim Chomhoibríoch
- Teicneolaíocht Inrochtana
- Cleachtais atá Freagrúil ó Thaobh an Chultúir De
- Teanga agus Cumarsáid Ionchuimsitheach
- Féinmheasúnú agus Meastóireacht Sholúbtha
- Cur Chuige an Leanúntais Tacaíochta
- Tacaíocht agus Meantóireacht ó Phiaraí
- Foghlaim Ghníomhach agus Phraiticiúil
- Bainistíocht Eolach ar Sheomra Ranga

Muintearas a Thuiscint

Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim

Cleachtais Oideolaíocha Ionchuimsitheacha

Cleachtas atá Freagrúil ó Thaobh an Chultúir agus na Teanga de

Príomhscileanna agus Inniúlachtaí

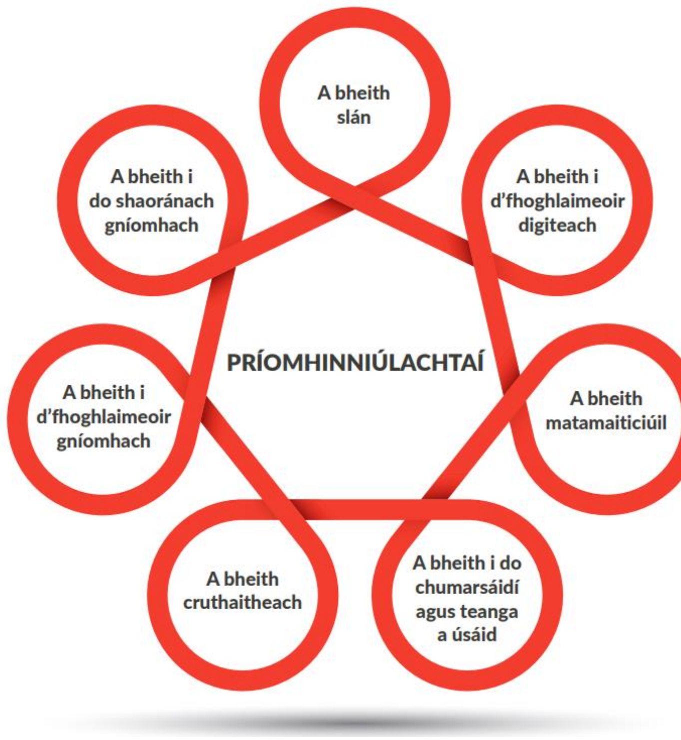

Blianta Bunscoile

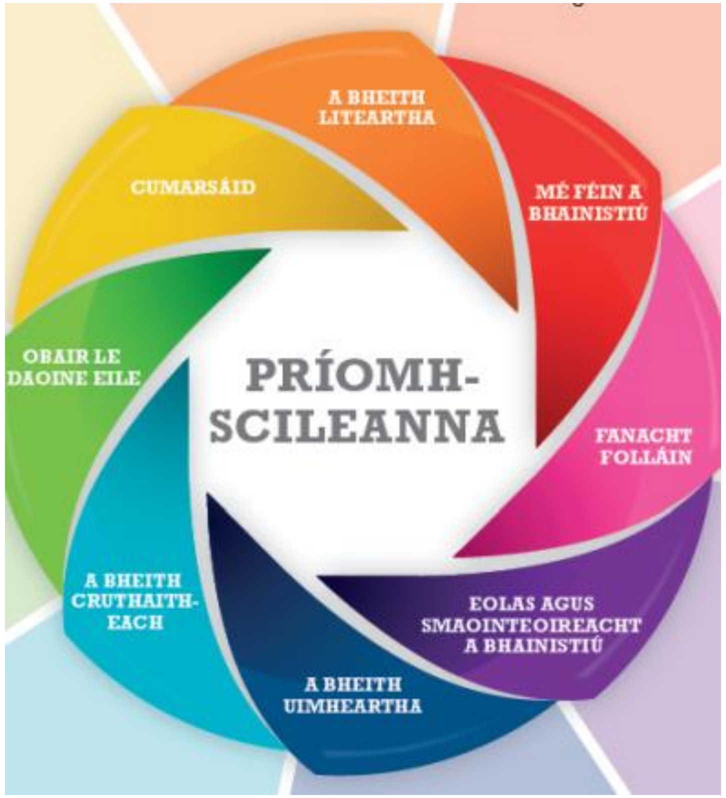

An tSraith Shóisearach

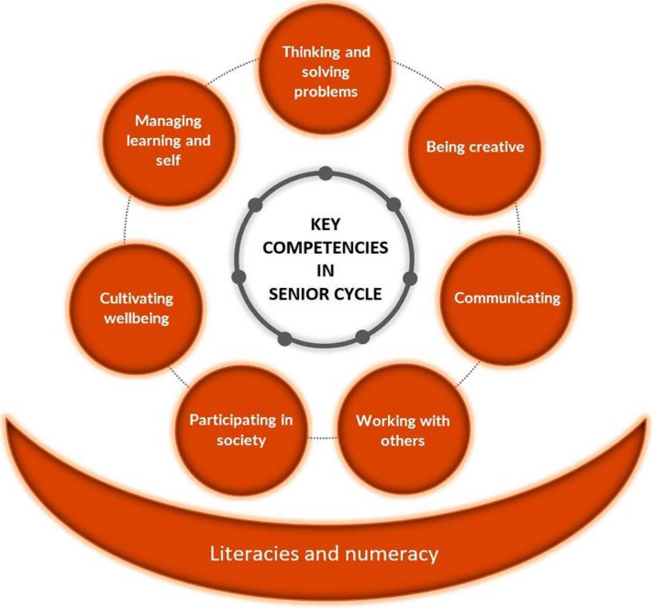

An tSraith Shinsearach

Machnamh ar Chleachtais Oideolaíochta Ionchuimsitheacha

Cad atá á dhéanamh agam go maith i mo sheomra ranga?

Cad atá á dhéanamh againn go maith mar scoil iomlán?

Cad a d'fhéadfaimis tosú ag tabhairt chun cinn inár scoil?

Príomhtheachtaireachtaí

Tá meas ag cultúir scoile ionchuimsitheacha ar fhoghlaimeoirí mar dhaoine aonair agus spreagann siad iad le barr a gcumais a bhaint amach.

Cuireann pobail scoile ilchineálacha deiseanna chun cinn do gach foghlaimeoir chun scileanna a fhorbairt atá riachtanach chun páirt ghníomhach a bheith acu sa sochaí.

Bíonn tionchar ag cultúr na scoile, caidrimh, comhpháirtíochtaí, beartas, pleanáil agus curaclam ar bhraistint mhuintearais na bhfoghlaimeoirí

Is éard atá i gceist le cultúr ionchuimsitheachta a chothú ná comhoibriú agus comhpháirtíocht le baill foirne, foghlaimeoirí, tuismitheoirí, agus gníomhaireachtaí seachtracha.

Seisiún 3

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh na rannpháirtithe tar éis tús a chur leis an méid seo a leanas a dhéanamh:

- Machnamh a dhéanamh ar na príomhcheisteanna atá mar bhonn agus taca le cur chuige comhpháirtíochta.
- Breithniú a dhéanamh ar chuir chuige ceannaireachta scoile uile chun cultúr ionchuimsitheach a chothú
- Pleanáil na chéad chéimeanna eile maidir le braistint mhuintearais a chothú do gach foghlaimeoir ina gcomhthéacsanna scoile aonair.

Caidrimh agus Comhpháirtíochtaí

Cad iad na caidrimh agus na comhpháirtíochtaí a thacaíonn le hionchuimsiú gach foghlaimeora?

Comhpháirtíochtaí Éifeachtacha a Thógáil

Oide

An Chomhairle Mhúinteoireachta, Cód Iompair Phroifisiúnta, (2016)

Tionchar a imirt ar Chomhpháirtíochtaí Éifeachtacha

- Cumhacht, freagracht agus úinéireacht a chomhroinnt
- Roinnt frithpháirteachais, a thosaíonn sa phróiseas ina n-éisteann daoine lena chéile agus cuimsítear leis idirphlé freagrúil chomh maith le ‘ligean chugat agus uait’ ar an dá thaobh
- Spriocanna agus cuspóirí comhroinnte, bunaithe ar chomhthuiscint agus a aithníonn difríochtaí tábhachtacha
- Tiomantas do chomhghníomh, ina n-oibríonn tuismitheoirí, foghlaimeoirí agus gairmithe le chéile chun rudaí a chur i gcrích

Bastiani (1993, lch. 105)

Roinn na straitéisí a d'oibrigh chun Comhpháirtíochtaí éifeachtacha a thógáil agus tacú le hionchuimsiú na gcomhpháirtithe go léir.

Rannpháirtíocht an Scoláire

Oide

"Is éard atá i gceist le bheith ina Scoil Ionchuimsitheach ná guthanna gach linbh a chloisteáil ar bhonn leanúnach"

Niall Muldoon, An tOmbudsman do Leanaí, (2023)

Lundy, (2007)

Smaoinigh/Nasc/ Roinn roinnt cuir chuige éifeachtacha chun a chinntiú go n-éistear le guthanna na bhfoghlaimeoirí i do scoil agus go ngníomhaítear ina leith.

Ionchuimsiú ag Leibhéal na Scoile Uile

Oide

Gach foghlaimeoir a chuimsiú:

- go bhfuil gach foghlaimeoir cuimsithe go fiúntach ina bpobal scoile
- foghlaim agus teagasc ar ardchaighdeán atá ionchuimsitheach, dírithe ar an bhfoghlaimeoir, eolasach agus bunaithe ar fhianaise
- daoine óga ag glacadh páirt agus ag déanamh dul chun cinn san fhoghlaim
- ionchais arda agus deiseanna do chách de réir a gcumas, a láidreachtaí, a gcéimeanna forbartha, agus a riachtanais foghlama aitheanta

Ag Breathnú ar an Scoil Againne (An Roinn Oideachais, 2022, lch.8)

Príomhtheachtaireachtaí

Oide

Tá meas ag cultúir scoile ionchuimsitheacha ar fhoghlaimeoirí mar dhaoine aonair agus spreagann siad iad le barr a gcumais a bhaint amach.

Cuireann pobail scoile ilchineálacha deiseanna chun cinn do gach foghlaimeoir chun scileanna a fhorbairt atá riachtanach chun páirt ghníomhach a bheith acu sa tsochaí.

Bíonn tionchar ag cultúr na scoile, caidrimh, comhpháirtíochtaí, beartas, pleanáil agus curaclam ar bhraistint mhuintearais na bhfoghlaimeoirí.

Is éard atá i gceist le cultúr ionchuimsitheachta a chothú ná comhoibriú agus comhpháirtíocht le baill foirne, foghlaimeoirí, tuismitheoirí, agus gníomhaireachtaí seachtracha.

Ionchuimsiú i gCleachtas

Cén chuma ba chóir a bheith ar ionchuimsiú fiúntach i scoileanna?

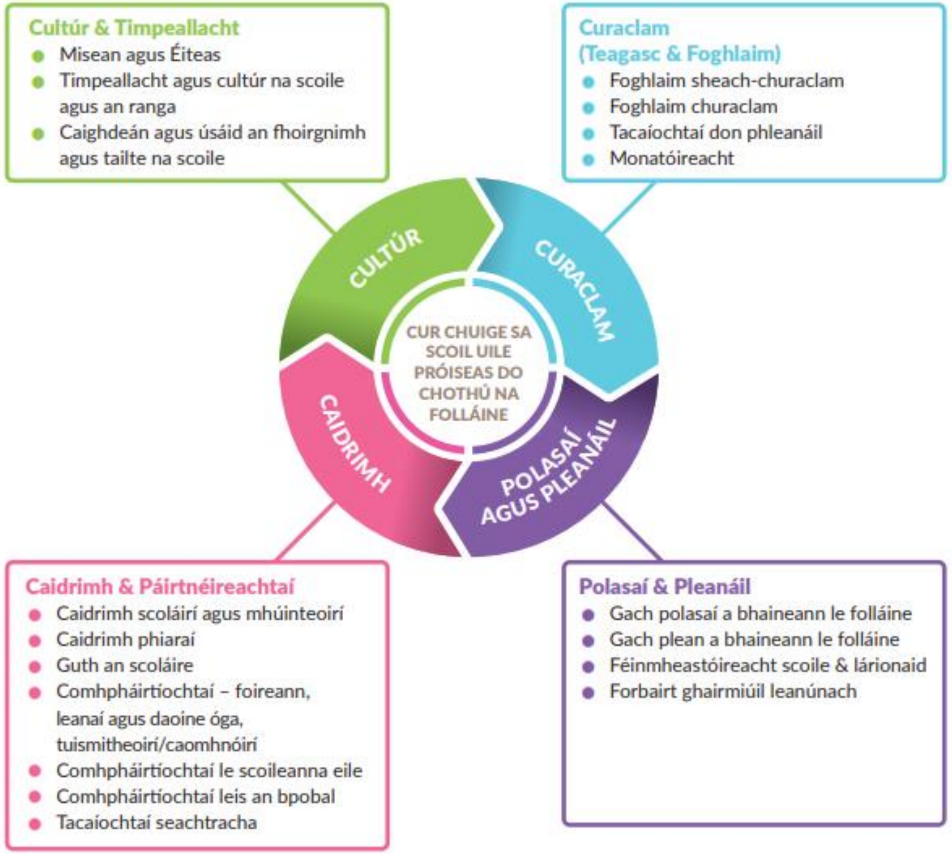

Treochlár Chineáltas

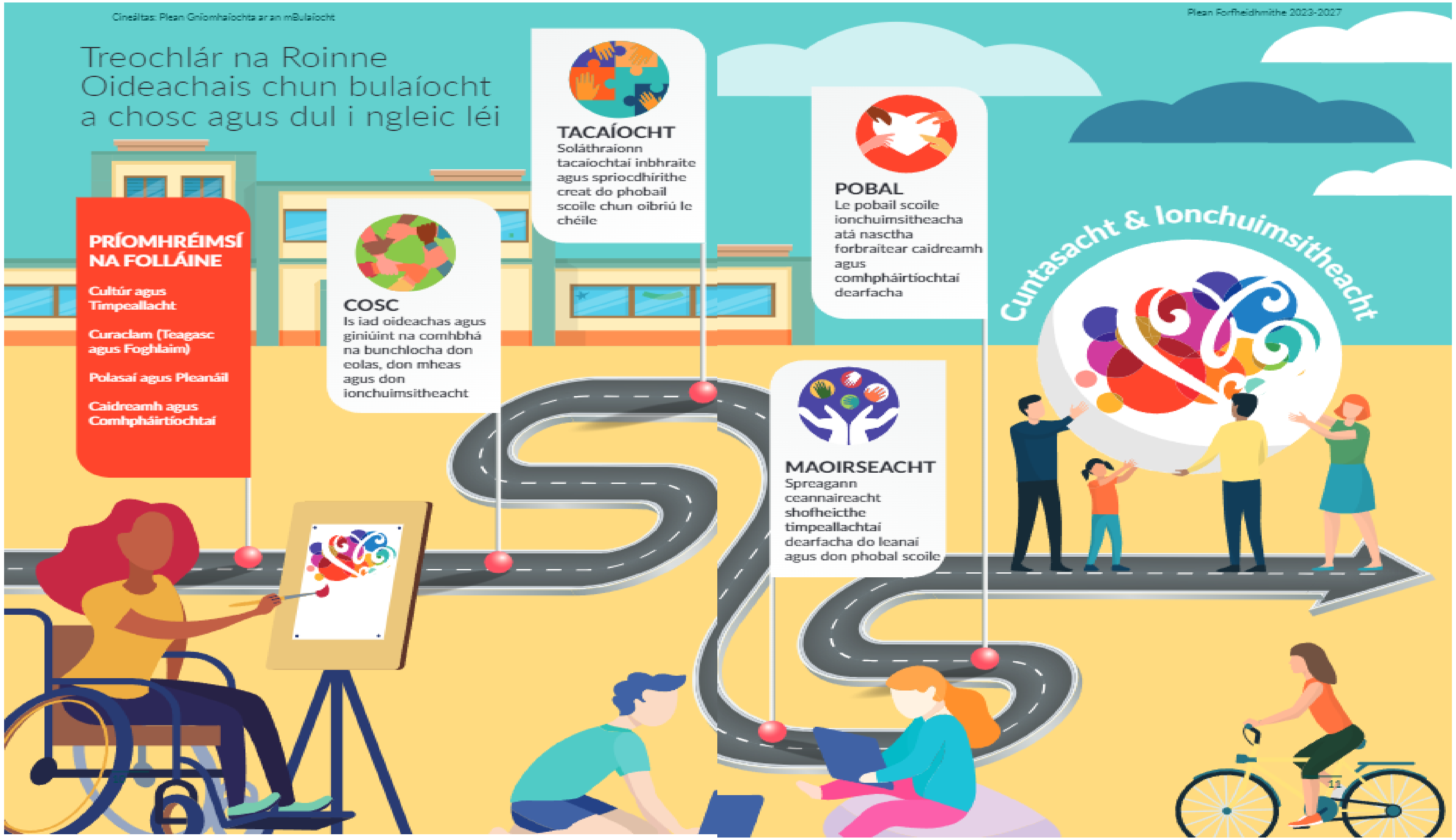

Cur Chuige na Scoile Uile

Is trí chaint a dhéanfar difríocht.

Cad iad na comhráite is gá dúinn a bheith againn agus cé leis/leo?

Cad iad na cineálacha cur chuige a úsáidfimid?

Acmhainní agus Tacaíochtaí

Oide :
Tacaíocht do Scoileanna ón Fhoireann Folláine

Bí Cineálta :
Eispéireas Foghlama Ghairmiuil – lá iomlán

An Chomhairle Naisiúnta um Oideachas Speisialta :
Tácáiocht/Eispéiris

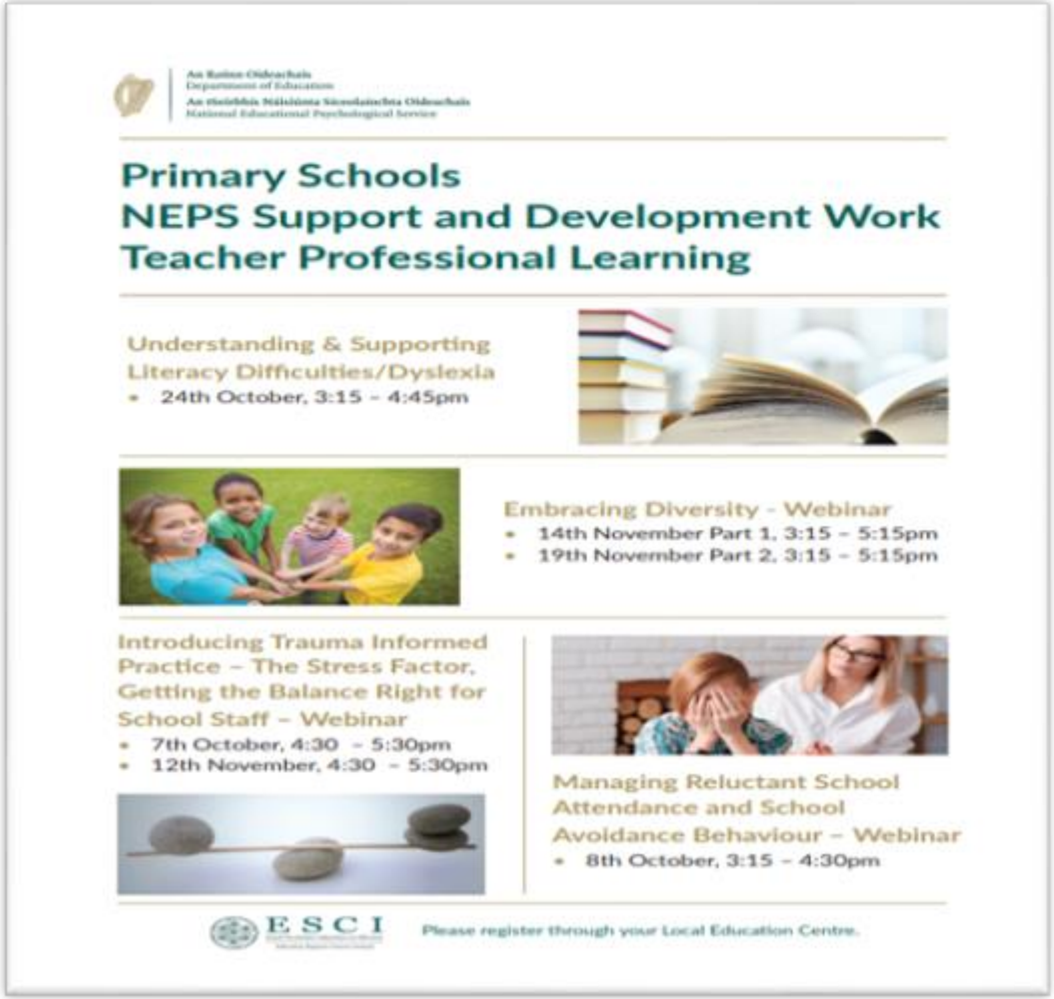

Tagairtí agus Príomhdhoiciméid

- Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht 2023 – 2027 https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/252216/4268b8ba-d7c5-4d76-af50-0637e269073a.pdf
- An tAcht um Stádas Comhionann (2000-2018) https://revisedacts.lawreform.ie/eli/2000/act/8/revised/en/html
- Treoirlínte um Oideachas Idirchultúrtha sa Bhunscoil (2005) (á Nuashonrú faoi láthair) https://ncca.ie/en/resources/intercultural_ed_pri/
- Treoirlínte Oideachais Idirchultúrtha san Iar-bhunscoil (2006) https://ncca.ie/en/resources/interc_guide_pp_eng/
- Straitéis Oideachais Idirchultúrtha 2010-2015 https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/120820/09c2c2c6-ba6e-4618-9358-e23f001fd353.pdf#page=null
- Treoirlínte le hAghaidh Folláine sa tSraith Shóisearach(2021) https://ncca.ie/media/5039/updated-guidelines-2021_ga.pdf
- Ag Féachaint ar an Scoil Againne, 2022 Creat Cáilíochta do Bhunscoileanna agus do Scoileanna Speisialta https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/232720/b4f77625-c6df-4988-84b4-14371d922be8.pdf#page=null
- Straitéis um Chomhtháthú Imirceach (2017) https://www.gov.ie/en/publication/983af-migrant-integration-strategy/
- An Plean Gníomhaíochta Náisiúnta i gcoinne an Chiníochais 2023-2027 (2023) https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/250231/bfad51c8-87cc-4f0a-b3bc-991fb6eec3bc.pdf#page=null
- An Straitéis Náisiúnta do Mhná agus do Chailíní 2017 -2020 https://assets.gov.ie/95979/1cce0f7f-68dd-4cf4-b7cf-80a9b2c2e912.pdf

Tagairtí agus Príomhdhoiciméid

- Straitéis Náisiúnta um Chuimsiú an Lucht Siúil agus na Romach 2017-2021 https://www.gov.ie/en/publication/c83a7d-national-traveller-and-roma-inclusion-strategy-2017-2021/
- Nelis, S.M. *et al.* (2021) *Lasmuigh de ghnóthachtáil: Torthaí baile, scoile agus folláine ó PISA 2018 do na scoláirí i Scoileanna DEIS agus do na scoláirí nach bhfuil i Scoileanna DEIS.* Baile Átha Cliath: An Foras Taighde ar Oideachas.
- ECFE (2017), Torthaí PISA 2015 (Imleabhar VI): Students' Well-Being, OECD Publishing, Páras.
- Creatchuraclam na Bunscoile, le haghaidh Bunscoileanna agus Scoileanna Speisialta (2023) https://www.curriculumonline.ie/getmedia/84747851-0581-431b-b4d7-dc6ee850883e/2023-Primary-Framework-ENG-screen.pdf
- Creat Rannpháirtíochta - An Creat Náisiúnta do Leanaí agus do Dhaoine Óga agus iad a bheith Rannpháirteach i nDéanamh Cinntí https://hubnanog.ie/participation-framework/
- Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh Na Náisiúin Aontaithe, Meitheamh 2010. Féach ar www.childrensrights.ie
- ECFE (2020), "Sense of Belonging at School", i *PISA 2018 Results (Imleabhar III): What School Life Means for Students' Lives*, OECD Publishing, Páras https://doi.org/10.1787/d69dc209-en.
- https://cslstudy.ie/downloads/CSL_8a_Social_Class.pdf https://cslstudy.ie/downloads/CSL_8c_Migration-Ethnicity.pdf https://cslstudy.wpenginepowered.com/wp-content/uploads/2024/12/CSL-8b-Gender.pdf